

učiteljstva vseh onih šolskih okrajev ki spadajo v dotično društvo. Imenik naj bo urejen po šolah in naj se pošlje v 3 izvodih.

6. Vse deželne učiteljske Zveze včlanjene v Zavezi, so bile obveščene o dopisu »Učiteljskega društva za brežiški in severniški okraj« glede ogromne nadprodukcije učiteljc. Zaradi tega se je uvedel na mnogih državnih in deželnih učiteljskih numerus clausus, na zasebnih ženskih učiteljskih pa se nasprotno producira leto za letom višje število učiteljc. Deželne učiteljske zveze preskrbe, tozadevne določene statistične podatke, da stori Zaveza na merodajnih mestih v tem pogledu primerne korake.

Kranjsko.

Pedagoško društvo za šolski okraj Krško je imelo svoj letošnji občni zbor v soboto, dne 16. maja t. l., v Krškem. Po uradni konferenci, ki je trajala 5 ur, je bil ob 2. uri popoldne v Sokolovi dvorani najprej skupni obed. Nekaj članov se je odpeljalo takoj po obedu domov, vendar nas je še ostalo pri občnem zboru 58.* Po običajnem predsedniškem pozdravu, tajnikovem in blagajnikovem poročilu se je vršila volitev odbora, in sicer po novih pravilih. Izvoljeni so bili soglasno tovariši Humek, Hočevar, Kosec, Škulj, Benedičič, Berce, Kovačič in Levstik ter tovarišici Zirerjeva in Svetkova. Delegatom k Zavezini skupščini sta se določili tovarišici Demšarjeva in Kolnikova ter tovariš Hočevar. Glede sanacije Zavezinih listov se je stavil predlog, naj se pri vsakem sestanku pobirajo prispevki za učiteljski tiskovni sklad ter naj se v prid temu prirejajo veselice. Končno se je sklenilo prirediti drugo leto o priliki okrajne konference, oz. občnega zbora koncert, čigar vzpored bo določil tov. Kosec. Po izčrpanem dnevnem redu se je razvila živahna zabava, h kateri je mnogo pripomogel krški salonski orkester pod vodstvom tov. Kovačičem.

Od Slov. učiteljskega društva kočevskega okraja nam sporočajo: Prvotno določeno zborovanje na binkoštni terek se zaradi premalega števila po razposlani okrožnici prijavljenih udeležencev preloži na dan uradne konference dne 27. junija v Kočevju. Zborovanje se prične ob 4. uri popoldne na deški šoli. Na dnevnem redu sta volitvi novega odbora in delegatov ter rešitev Zavezinih dopisov.

Štajersko.

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem daje svojim članom na znanje, da se je vršila dne 24. maja 1914 odborova seja štajerskega Lehrerbunda v Gradcu. Na tej seji je prišel v pretres novi osnutek definitivnega učiteljskega plačilnega zakona. Lehrerbund je sklenil, zadevo smatrati zaupno ter o njej niti v stanovskih listih razpravljati. Pač pa dobe učiteljska društva v kratkem času potrebne informacije. Vrhutega bodo slovenski odborniki Lehrerbunda o zadevi poročali na prihodnjih zborovanjih posameznih učiteljskih društev. Vodstvo.

Ptujsko učiteljsko društvo je zborovalo v nedeljo, dne 3. maja t. l., v okoliški šoli v Ptujju. Udeležba je bila prav poljna. Ob otvoritvi zborovanja se spominja predsednik umrlih tovarišev Alojzija Žiherja in Ivana Strelca. Nato pozdravlja navzoč, posebno goste tovariša Verka Mihaela iz Sv. Križa pri Rogatcu pa tovariša in tovarišice Čokl iz Runeča pri Ormožu. Potem se prečitajo in rešijo dopisi.

O Zvezinem zborovanju v Mariboru je temeljito poročal tovariš Franc Karbaš, za kar se mu je predsednik presrečno zahvalil.

Za Zavezino zborovanje, ki se vrši meseca septembra v Pulju, se volijo delegatom tovariša Ogorelec Anton in Lešnik Janko.

Prihodnje zborovanje se vrši ob priliki izleta v Lipno v Haložah. Kdaj se vrši izlet, bo tovariš predsednik pravčasno objavil.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj ima svoje zborovanje 4. junija na Ptujski gori ob 10. uri v tamošnji šoli po običajnem dnevnem redu. Po zborovanju je ob 12. uri obed. Popoldne ob 1. pa odidemo v Lipno, kjer si ogledamo vzorne vinograde štaj. hranilnice.

Ker je ta dan z odl. okr. š. sv. ptujskega z dne 11. maja 1914, št. 792, za udeležence izleta pouka prost, upa odbor na številno udeležbo. Vsak udeleženec naj se javi zaradi obeda do konca maja tov. Klemenčiču na Gori. — Jos. Gorup, t. č. podpredsednik.

Goriško.

Iz Goriškega. Dne 7. t. m. je likvidiralo »Deželno učiteljsko društvo za Go-

riško-Gradišansko« v sedanji obliki zaradi soglasne zahteve vseh društevnikov. Lepo bi bilo, da bi mogli ostati vedno organizovani v skupnem društvu z italijanskimi kolegi, a oni niso tega hoteli, in prišlo je do razsula. Prav tako, ker s posredovalno nemško »špraho« nismo mogli naprej; je pač nekaj nenaravnega!

Na razvalinah starega društva je vzkliklo novo »Slovensko deželno učiteljsko društvo za pokneženo grofijo Goriško-Gradišansko«. Poleg okrajnih društev nam je ta nova organizacija nujno potrebna. V to vstopijo tudi slovenski tovariši v Gorici, v okrajih Gradišče in Trzlič, ki so bili do danes brez stika z ostalim učiteljstvom v deželi. Pravila so na c. kr. namestništvu, in pripravljeni odbor je prepustil Alojziju Urbančiču izvršitev vseh poslov za ustanovni občni zbor, ki bo že v mesecu juniju.

Vsaka tovarišica, slehri tovariš od Triglava do sinjega Jadranskega morja dobi povabilo na ustanovni občni zbor tega društva. Pridite vsi, da dokazemo svojo stanovsko samozavest! Sedaj gosposodujoče slovenske in italijanske stranke v deželi nas prezirajo (z malimi izjemami), nam odrekajo naše pravice in nam režejo po mačehovski ta mali grenki kosček kruha samo zaradi pomanjkanja prave nerazrušne skupnosti v naših vrstah in močne organizacije z odločnim vodstvom. Zato pa: »Vsi na krov!«

Odbor okrajnega učiteljskega društva v Gorici se je konstituiral dne 7. t. m. Ostalo vse pri prejšnjem: predsednik Križman, tajnik Rojec, podpredsednik Furlani, blagajnik Plesničar, pevovodja Vrč. — Odborniki: Možina, Medvešček, Merljak, Urbančič, Bajt, Mermolja so tudi odločni čuvarji naših stanovskih pravic.

Goriško učiteljsko društvo zboruje v četrtek dne 4. junija 1914, v Gorici »Pri zlatem jelenu« ob 10. uri predpoldne. — Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poslovni red Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. 3. Gmotno vprašanje. 4. Volitev delegatov k Zavezinemu zborovanju v Pulju. 5. Predlogi. K obilni udeležbi vabi odbor.

Trst.

Tržaško slov. učit. društvo je vložilo po tov. predsedniku pri tržaškem županu spomenico, naslovljeno na mestni svet, s katero prosi za regulacijo plač slovenskih občinskih učiteljev in učiteljic. Zahtevki se vobče krijejo z onimi, ki jih stavlja spomenica ital. tovarišev. (Glej »Učit. Tovariša« z dne 1. maja t. l.) Izpuščeni sta le točki 3. in 6. (tretja in šesta); druga je izpremenjena v toliko, da zahteva starostno doklado 400 K, ki naj se podeljuje po 25. služb. letu splošno brez vinkulacije »pohvalnega« delovanja; postavljena je še točka, ki zahteva za učitelje (učiteljice) gorenje okolice isto stanarino kakor za one spodnje. Gospod župan je našega tovariša prijazno sprejel in razvil nado, da se bo že letos vsaj nekaj ukrenilo. Spomenica se izroči šol. komisiji.

Društvene izkaznice, proti katerim edino bo dobiti znižanje vožnje v Grljan (parnik »Vida«), se dobe tudi proti mali odškodnini pri tov. blagajniku Kosovelu R., ali pa v društveni sobi v Trstu ul. Galatti št. 14. II. nadst. ob uradni uri ob nedeljah od 11. do poldne. Pogoj: plačana letnina vsaj za lani (1913).

Trgovska-obrtna zadruga v Trstu je te dni našemu društvu podelila v društvene namene 50 K. Srčna hvala!

Istra.

Slovensko učiteljsko društvo za Istro je imelo dne 14. maja svoj redni občni zbor v Ricmanjih v šolskem poslopu ob jako ugodni udeležbi; udeležilo se ga je namreč 38 učiteljev in učiteljic. Predslovnik tovariš Fr. Venturini pozdravlja v svojem nagovoru došle člane, posebno tov. Cirila Valentiča, ki je pooblaščen v smislu tozadevnega predloga, sprejetega recipročno v obeh učit. društvih, zastopati tržaško učit. društvo, in tov. Matka Zlatiča, ki zastopa »Narodno Prosvjeto« iz Pazina; spominja se nato v minolem letu umrlih rednih in častnih članov našega društva, namreč A. Vrtovca, Ant. Klodiča Sabladoskega, tovarišice Mlekuževe, tov. A. Valentiča in Iv. Kureta, oriše na kratko delovanje društva sploh in akcijo za draginjsko doklado in za regulacijo plač ter energično zavrača napade v »Učiteljskem Tovarišu«, naperjene od gotove strani na društveni odbor. — Nato pozdravlja zborovalce navzočo delegata tov. Cirila Valentiča in tov. Matko Zlatič v imenu društev, ki ju zastopata. Sedaj prečita tajnik tov. Leonardis svoje letno poročilo in izvestje o gmotnem vprašanju istrskega učiteljstva; omenja sestanek odposlancev slovanskega učiteljstva v Pazinu dne 6. nov. 1913, zborovanja italijanskega učiteljstva v Poreču dne 8. aprila

t. l., ki se ga je udeležilo tudi slovansko učiteljstvo po svojih delegatih in sprejeto resolucijo na deželni odbor, s katero se zahteva 400 K draginjske doklade in takojšnja ureditev plač po vzorcu državnih uradnikov zadnjih štirih činovnih razredov, čim bo deželni zbor delazmožen. — Nato poda blagajnik tov. Fr. Jereb svoje poročilo o društvenem stanju blagajnice in predarek za leto 1914/15. — Izvoli se z vzklikom isti društveni odbor kakor prejšnje leto, namreč: predsednik Fr. Venturini, podpredsednica Gab. Mikuluž, tajnik Gr. Leonardis, blagajnik Fr. Jereb in odbornik Fr. Košutnik. — Delegatom v letošnje Zavezino zborovanje v Pulju so izvoljeni: tovarišica M. Orel - Komac in tov. Venturini, Leonardis, Bertok ml. in Orel. — Pri razpravi o poslovnem redu Zaveze se sklene po daljši debati: Člen I. se sprejme, razen točke j. — Člen II. se sprejme, razen točke e, pri kateri naj se 1/4 nadomesti z 1/8, in razen točke f, pri kateri se število zahtevanih podpisov reducira od 20 na 10. — Člen III. se sprejme v celoti. — Člen IV. se sprejme s pogojem, da se upošteva točka č. — Člen V. se ne sprejme. — Člen VI. se sprejme, razen točke f. — Pri točki »sanacija Zavezinih listov« priporoča predsednik, naj bi se listi kolikor mogoče razširjali in tudi redno plačevali. Slednjič se sklene, da bo di prihodnji občni zbor dne 9. julija v Ricmanjih, na kar zaključil predsednik zborovanje.

Književnost.

Narodne pesmi za mladino III., zbral in uredil Janko Zirovnik. Pri 20. pesmi v 5. taktu mora stati pred zadnjo vrsto v drugem glasu razvezno znamenje in se torej poje c, ne pa cis; prav tako tudi v 13. taktu. Popravite!

Kranjske vesti.

—r— **Razstava rokotvornih del** učenec ponavljalne šole je bila o priliki uradne konference v Krškem. Koši, peharji, kosišča, toporišča in razni držaji, ki se jih je tu videlo, so izvrstno izgotovili učenci krške ponavljalne šole. V tem delu jih je izuril naš vsestransko delavni tovariš Humek. Želeti bi bilo, da bi priredil, kakor se je na konferenci predlagalo, tak tečaj tudi za učitelje. Na ta način bi se to kmetiško delo, ki se je že precej opustilo, zopet razširilo in oživilo, kar bi bilo za kmetiške sloje večjega ali pa vsaj tolikoga pomena, kakor so ženska ročna dela.

—r— **Uradna laž!** Pišejo nam: V zadnji številki »U. T.« ste pribili dvojico uradnih lažic. kr. nadzornika Maierja. — Kaj bi storila šolska oblast, da zasači kdo mene, preprostega narodnega učitelja, pri takem potvarjanju uradne istine? Takoj bi me vrgli v disciplinarno preiskavo, ki bi se je gotovo ne iznebil brez občutne — in to poudarjam! — zaslužene kazni! Kaj se pa zgodi z nadzornikom Maierjem, ki bi moral svetiti kot zgled objektivnosti in resnicoljubnosti? Ali bo dopustil baron Schwarz, da naj nadzornik Maier demoralizirajoče vpliva na podrejeno učiteljstvo in zavaja v uradne prestopke? **Mi hočemo enake pravice za vse!** Z Maierjem v disciplinarno preiskavo! Ako se to ne zgodi, bomo našli pota, da se enkrat razgrne njegova slika v državnem zboru! In to ob prvi priliki!

—r— **Umrl je sin prof. dr. Fr. Ilesiča**, Vladimir, v 16. letu svoje dobe po dolgi 14letni bolezni, ki je bila edina in tragična vsebina mladega življenja. Naše sožalje! — Umrla je gospa Marija Čerinova, vdova po pok. nadučitelju tov. Čerinu, mati učiteljevih soprog gospe Likarjeve in Črnagojeve. R. i. p.!

Agitirajte za svoje glasilo!
Pridobivajte mu novih naročnikov!

Štajerske vesti.

—š— **Prazno delo.** Na dnevnem redu letošnjih okrajnih učiteljskih konferenc na Spodnjem Štajerskem so tudi podrobni učni načrti za učni jezik, drugi deželni jezik, za stvarni pouk, računstvo z obliko-

slovjem, za ročnosti in pismene izdelke. Če ne poyosod, vsaj ponekod bo ta naloga našla svojo rešitev. Čudno pa se nam zdi, kako so udje stalnih konferenčnih odborov mogli to nalogo skleniti. Nimamo 1. slovenskih učnih načrtov, nimamo 2. knjig, po teh načrtih urejenih. Oboje, slovenski učni načrti in knjige, nam je obljubljeno. Pri izdaji slovenskih učnih načrtov bi želeli, da bi oblast pritegnila k delu osebe, ki poznajo Slovence in njihove primerne zahteve na šolskem polju, ki pa imajo tudi srce za ta narod in njegove koristi. S samoprestavo nemških učnih načrtov nam ni ustrezno. Izdelovanje podrobnih učnih načrtov k takim načrtom bi ne bilo nič drugega ko natezovanje, izvršeno po M. Pohlju, ki je vlekel slovensko slovnico na nemško kopito. Bilo bi torej nezmislno. Ravno tako nezmislno bi bilo tudi izvrševanje podrobnih učnih načrtov k nemškimi učnim načrtom. Pri tem slučajju še ni pozabiti na to, da bi imelo učiteljstvo v kratkem novo delo, če izidejo slovenski načrti, opirajoči se na slovenske potrebe. — **Poklicani faktorji se naj pravčasno potrudijo, da izginejo med nalogami za letošnje okrajne konferenčne naloge podrobni učni načrti, in se nadomestijo z drugimi.** — **Poklicani faktorji naj dosežejo, da slovenski načrti ne bodo samo prestava nemških, temveč da bodo osnovani na slovenskih potrebah in koristih.** Naj ne dopuste, da bi se zdelo, da je že vse štajersko šolstvo enotno, seveda v nemškem zmislu. X.

—š— **Pevska vaja** za učitelje in učiteljice ormoškega okraja skupno z ormoškimi čitalničarji se vrši v soboto, dne 6. junija ob šestih zvečer. Ker bo to skoraj gotovo zadnja pevska vaja pred koncertom dne 14. junija, pričakujemo polnoštevne udeležbe.

—š— **Vse obrtne nadaljevalne šole** rabijo v smislu navedbe ministrstva za javna dela z dne 28. junija 1910, št. 16/2 — XXI a, odstavek IV B 1 obiskovalna izpričevala za gojence, ki med letom izstopijo, a še nimajo pravice do odhodnega izpričevala. Ker se pri zalogi šol. knjig ne dobe slovenski izvodi in jih ni dobiti pri nobeni tiskarni, jih je založila Zvezna trgovna, Goričar in Leskovšek v Celju ter stane 100 komadov 3 K. Slovensko besedilo je pregledal c. kr. nadzornik. Vodstva naj naroče takoj, dokler je kaj zaloge; na novo naročena stane prvih 100 komadov 9 K. S.

—š— **»Zahlungsliste.«** Na zborovanju Učiteljskega društva za kozjanski okraj v Podsedri so dne 23. V. t. l. podpisali ugovor na naučno ministrstvo in ugovor na finančno ministrstvo vsi priučajoči, namreč 32 učnih oseb ter obenem skupno za sebe in v imenu vseh nepriučajočih še učiteljsko društvo z besedilom, ki je bilo v »Učit. Tov.« priobčeno. Ugovor na finančno ministrstvo se je takoj odposlal na finančno deželno ravnateljstvo v Gradec. Oni na naučno ministrstvo pa se je odposlal deželnemu šolskemu svetu v Gradec 4 dni pozneje; ker se je predložil še nekaterim pri zborovanju nepriučajočim učnim osebam v podpis. Ob enem se je o tem obvestil davčni urad v Kozjem s sledečim besedilom: »Sem že drugič doposlan »Zahlungsliste« se kot v jezikovnem oziru nezahtevno vračajo z naznanilom, da je vse učiteljstvo v Dobju vložilo proti odloku c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 22. IV. 1914, št. 3 3848/4 v tej zadevi ugovor na naučno ministrstvo, a proti odloku c. kr. fin. dežel. ravnateljstva z dne 2. aprila 1914, št. 647/VI, na finančno ministrstvo z zahtevno, dobivati plačo še nadalje po pobotnicah, oziroma do končne odločitve na podlagi samoslovenskih tiskanih izplačilnih imenikov. — Enaka ugovora je podpisalo večeraj dne 23. maja 1914, v Podsedri zbranih 32 učnih oseb tega okraja ter se je ugovor na finančno ministrstvo odposlal danes priporočeno in ekspresno na finančno deželno ravnateljstvo v Gradec, oni na naučno ministrstvo pa se odpošlje še tekom tega tedna deželnemu šolskemu svetu v Gradec. — S tema dvema ugovoroma je torej v upravnem smislu izpodbita pravomočnost obeh odlokov dotlej, da se zadeva pravnoveljavno dožene, če bo treba, na najvišji instanci, zaradi česar se sme tamuradno izplačevanje mesečne plače vršiti na podlagi dosedanjih pobotnic, ki se bodo te dni tja dpo-

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštne prosto!

Izredno nizke cene!

* To je najlepši odgovor na »Slovenčevu« hujskanje. Uredn.